

Wyrok z dnia 26 lutego 2004 r.

III AO 23/03

Dopuszczalność przeniesienia w stan spoczynku prokuratora, który z powodu choroby nie pełnił służby przez okres roku (art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm. w związku z art. 62a ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 ze zm.), nie jest uzależniona od uzyskania orzeczeń lekarskich o stanie jego zdrowia lub oceny rokowań medycznych, co do możliwości odzyskania zdolności do pełnienia służby prokurator-skiej.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Zbigniew Myszkowski (sprawozdawca) Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 lutego 2004 r. sprawy z odwołania Klaudii P. od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 22 sierpnia 2003 r. [...] w przedmiocie przeniesienia w stan spoczynku

o d d a l i ł odwołanie.

U z a s a d n i e n i e

Klaudia P. - prokurator Prokuratury Rejonowej w B. wniosła odwołanie od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 22 sierpnia 2003 r. [...], przenoszącej ją w stan spoczynku z dniem 10 sierpnia 2003 r., domagając się jej uchylenia. W uzasadnieniu odwołania wskazała, iż w Prokuraturze Rejonowej jest zatrudniona od stycznia 1996 r., a nominację prokuratorowską uzyskała w dniu 1 marca 2000 r. W maju 2001 r. obroniła pracę doktorską w katedrze Kryminalistyki Uniwersytetu Ś. w K., uzyskując stopień doktora nauk prawnych. W okresach od dnia 22 lipca 2002 r. do dnia 3 sierpnia 2002 r. oraz od dnia 28 sierpnia 2002 r. do dnia 28 sierpnia 2003 r. z powodu choroby nie pełniła służby prokuratorowskiej, w tym od dnia 26 sierpnia 2002 r. do dnia 6 września 2002 r. przebywała w Szpitalu Specjalistycznym w B. na Oddziale Klinicz-

nym Chorób Wewnętrznych i Medycyny Fizykalnej Ś. Akademii Medycznej, a od dnia 16 do 20 grudnia 2002 r. była pacjentką Kliniki Endokrynologii Ginekologicznej w K. Postępowanie diagnostyczne kwalifikujące ją do leczenia operacyjnego zaawansowanych zmian w kręgosłupie szyjnym trwało od dnia 28 stycznia do dnia 28 maja 2003 r. Badania były wykonywane w Wojewódzkim Szpitalu Chirurgii Urazowej w P.Ś., C. Centrum Pediatrii i Rehabilitacji w C. oraz w Wielospecjalistycznym Szpitalu Rejonowym w T.G. Ostatecznie zdecydowano o zastosowaniu leczenia zachowawczego, kierując ją do leczenia w G. Centrum Rehabilitacji „R.” w T.G. Następnie decyzją komisji lekarskiej do spraw przyjęć z dnia 12 czerwca 2003 r. odmówiono przyjęcia jej na leczenie stacjonarne, motywując tę odmowę przyjmowaniem chorych wyłącznie po leczeniu szpitalnym. Opóźnienie w zainicjowaniu tego leczenia, niezależne od odwołującej się, wpłynęło na przedłużenie okresu leczenia, które nie zakończyło się przed upływem rocznego okresu, w którym nie pełniła służby prokuratorskiej. Ostatecznie poddano ją bowiem ambulatoryjnej terapii rehabilitacyjnej, która trwała od dnia 24 lipca do dnia 28 sierpnia 2003 r. i przyniosła pozytywne efekty, gdyż lekarz prowadzący wydał jej zaświadczenie o zdolności do pracy, które w dniu 29 sierpnia 2003 r. potwierdził specjalista z zakresu medycyny pracy. W dniu 29 sierpnia 2003 r. odwołująca się stawiała się w Prokuraturze Rejonowej w B. w celu podjęcia obowiązków służbowych, do których wykonywania nie została dopuszczona, gdyż przełożony służbowy oświadczył, że zapadła decyzja o przeniesieniu jej w stan spoczynku. Wcześniej w dniu 14 sierpnia 2003 r., została pisemnie powiadomiona o wdrożeniu procedury zmierzającej do przeniesienia jej w stan spoczynku, w związku z czym w dniu 16 sierpnia 2003 r. skierowała do Prokuratora Apelacyjnego w K. pisemną informację o poprawie stanu zdrowia oraz o zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego w sierpniu tego roku. Na pismo, które wpłynęło do Prokuratury Apelacyjnej w dniu 18 sierpnia 2003 r., nie uzyskała odpowiedzi. Nie wiadomo też aby nadano mu dalszy bieg. Ponadto w dniu doręczenia jej decyzji Prokuratora Generalnego zażądano od niej niezwłocznego wydania legitymacji służbowej i przedłożenia dowodu osobistego w celu dokonania adnotacji „o zwolnieniu” jej z pracy, co było bulwersujące i niezrozumiałe.

Odwołująca się podniosła, że jest osobą młodą (w wieku 34 lat), a decyzja o przeniesieniu jej w stan spoczynku została wydana bez uprzedniego i koniecznego dokonania ustaleń co do jej aktualnego stanu zdrowia, etapów leczenia i rokowań na przyszłość, gdyż Prokuratura Okręgowa w K. dopiero pismem z dnia 28 sierpnia

2003 r., a więc już po wydaniu zaskarżonej decyzji, zwróciła się do Wydziału Orzecznictwa Lekarskiego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w T.G. o zbadanie jej przez lekarza orzecznika w celu ustalenia okresu niezdolności do pełnienia obowiązków prokuratora. Brak niezbędnych ustaleń w zakresie jej zdolności do dalszego pełnienia służby prokuratorskiej, którą odzyskała po okresie leczenia przekraczającym zaledwie o 18 dni roczny okres niepełnienia tej służby, a ponadto jej stosunkowy młody wiek, uzasadniają wniesione odwołanie. W uzupełnieniu odwołania utrzymywała, iż jej przejściowe liczne schorzenia wyniknęły z oddziaływania silnego i przewlekłego stresu oraz złej atmosfery w miejscu służby, co wyczerpywało znamiona mobbingu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 sierpnia 2003 r. Prokurator Generalny, powołując się na art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w związku z art. 62ª ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206), przeniósł z dniem 10 sierpnia 2003 r. w stan spoczynku Klaudię P. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. wobec niepełnienia przez nią służby przez okres roku. W uzasadnieniu tej decyzji wskazał, iż w dniu 11 sierpnia 2003 r. wystąpił z takim wnioskiem Prokurator Okręgowy w K., argumentując, iż w dniu 10 sierpnia 2003 r. upłynął roczny okres niepełnienia służby wskutek złego stanu zdrowia prokurator Klaudii P. Wniosek ten poparł Prokurator Apelacyjny w K. pismem z dnia 14 sierpnia 2003 r.

Zgodnie z art. 71 § 1 u.s.p. w związku z art. 62ª ustawy o prokuraturze, prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek właściwych prokuratorów, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni. Odwołująca się nie kwestionuje wystąpienia wymienionych w tym unormowaniu warunków uprawniających Prokuratora Generalnego do przeniesienia w stan spoczynku prokuratora, czasowo niezdolnego do służby wskutek choroby stanowiącej przeszkodę w jej pełnieniu przez okres roku, bezpodstawnie utrzymując, że tego rodzaju procedura wymagała spełnienia jeszcze dalszych przesłanek, a mianowicie zasięgnięcia informacji medycznych o stanie zdrowia i prognozach lekarskich co do możliwości ewentualnego wyleczenia (ustą-

pienia) choroby, a ponadto umożliwienia uprzedniego wypowiedzenia się prokuratora „w przedmiotowej sprawie”. Takie dodatkowe warunki nie mają oparcia w przepisach ustawy o prokuraturze. W szczególności wymaganie uprzedniego zbadania prokuratora dotyczy wyłącznie przypadku obligatoryjnego przeniesienia w stan spoczynku prokuratora, który z powodu choroby lub utraty sił zostaje uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków prokuratora (art. 70 § 1 u.s.p. w związku z art. 62ª ustawy o prokuraturze). Natomiast możliwość fakultatywnego przeniesienia w stan spoczynku prokuratora niepełniącego służby prokuratorskiej wskutek długotrwałej choroby trwającej dłużej niż rok jest oparta na zaświadczeniach lekarskich o czasowej niezdolności do pełnienia czynnej służby prokuratorskiej, której łączny okres stwarza przeszkodę w jej wykonywaniu przez rok. Z tych dokumentów medycznych wynika, że przedkładający je prokurator w istocie rzeczy zajmuje także stanowisko w kwestiach dalszego realizowania stosunku służbowego, gdyż w okresie zwolnienia lekarskiego korzysta on ze zwolnienia z obowiązku wykonywania obowiązków służbowych, ale także wypowiada się co do ustawowych przesłanek uruchomienia dopuszczalności prawnej jego ewentualnego przeniesienia w stan spoczynku (w trybie art. 71 § 1 u.s.p. w związku z art. 62ª ustawy o prokuraturze), albowiem przedkładając te dokumenty akceptuje on i poddaje się obiektywnemu stanowi rzeczy wynikającemu ze stwierdzanej niezdolności do służby wskutek choroby trwającej co najmniej jeden rok. Inne okoliczności, w tym błędy dotyczące organizacyjnych procedur medycznych, na które powoływała się odwołująca się, które ewentualnie mogły mieć wpływ na przedłużenie ponad roczny okres jej procesu leczenia (wyleczenia), nie poddają się weryfikacji na gruncie podstaw prawnych wskazanych w odwołaniu.

Prokurator powinien znać przepisy pragmatyki prokuratorskiej i mieć świadomość wynikających z nich konsekwencji dotyczących realizowanego stosunku czynnej służby prokuratorskiej, który może być przerwany także wskutek czasowej długotrwałej choroby prowadzącej do jej niepełnienia przez okres roku, uznany przez ustawodawcę za uzasadniający dopuszczalność skutecznego przeniesienia w stan spoczynku w trybie 71 § 1 u.s.p. w związku z art. 62ª ustawy o prokuraturze. Warto tu zasygnalizować, że sporne unormowanie jest skorelowane z innymi regulacjami dotyczącymi służby prokuratorskiej, która co do zasady powinna być pełniona przez prokuratorów zdolnych do jej pełnienia. Sporna regulacja została bowiem ustanowiona w interesie prokuratora, któremu w okresie nieobecności w pracy z powodu cho-

roby wynagrodzenie przysługuje nie dłużej niż przez okres roku (art. 94 § 1 u.s.p. w związku z art. 62ª ustawy o prokuraturze), a zatem bez instytucji przeniesienia prokuratora czasowo niezdolnego do pełnienia służby przez okres ponad okres roku byłby on pozbawiony źródeł utrzymania z tytułu niepełnionej służby (w tym dalszym okresie). Powyższe prowadzi do wniosku, że dopuszczalność przeniesienia w stan spoczynku prokuratora, który z powodu choroby nie pełnił służby przez okres roku (art. 71 § 1 u.s.p. w związku z art. 62ª ustawy o prokuraturze), nie jest uzależniona od uprzedniego zapoznania się ze stanowiskiem zainteresowanego prokuratora dotyczącym tego przeniesienia ani od uzyskania dalszych orzeczeń lekarskich o stanie jego zdrowia lub oceny rokowań medycznych co do możliwości odzyskania zdolności do pełnienia czynnej służby prokuratorskiej.

Inna kwestia, wynikająca pośrednio z treści odwołania, dotyczy możliwości powrotu do służby prokuratora przeniesionego w stan spoczynku w trybie art. 71 § 1 u.s.p. w związku z art. 62ª ustawy o prokuraturze, który następnie odzyskał zdrowotną zdolność do wykonywania czynnej służby prokuratorskiej. Ustawowe prawo powrotu na poprzednio zajmowane lub równorzędne poprzednio zajmowanemu stanowisku służbowemu przysługuje *de lege lata* wyłącznie prokuratorowi przeniesionemu w stan spoczynku z przyczyn, o których mowa w art. 71 § 3 u.s.p. w związku z art. 62ª ustawy o prokuraturze (w razie zmiany ustroju prokuratury lub zmiany granic jej okręgów, jeżeli nie został przeniesiony do innej prokuratury), który może realizować prawo powrotu do czynnej służby, jeżeli ustały te przyczyny będące podstawą przeniesienia w stan spoczynku. Tak ograniczona podstawa prawna roszczenia nie oznacza wyłączenia możliwości powrotu do czynnej służby prokuratora przeniesionego w stan spoczynku z innych przyczyn, co w szczególności może dotyczyć rozważenia możliwości lub potrzeby powrotu do czynnej służby prokuratorskiej prokuratora, który odzyskał zdrowotną sprawność do jej pełnienia w dalszym okresie leczenia, zwłaszcza gdy przemawiać mogą za tym potrzeby służby i możliwości kadrowe. W rozpoznawanej sprawie taka procedura została uruchomiona wskutek zwrócenia się przez Prokuraturę Okręgową w K. o wydanie orzeczenia lekarskiego w celu ustalenia, na jaki okres odwołująca się jest niezdolna do pełnienia obowiązków prokuratora. Trzeba jednak podkreślić, że procedura ta nie przewiduje podstawy prawnej roszczenia, a możliwość powrotu do czynnej służby prokuratorskiej może wynikać z kompleksowej oceny profesjonalnej i zdrowotnej przydatności konkretnego

prokuratora w kontekście potrzeb tej służby i możliwości kadrowych (etatowych) prokuratury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====